

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

17 грудня 2020 р.

Київ

№ 783-р

Про визнання підтримки суб'єкта господарювання, зазначеної у повідомленні, такою, що не є державною допомогою відповідно до Закону

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги від 15.12.2020 № 500-01/524-п та повідомлення про нову індивідуальну державну допомогу, надіслане Департаментом житлово-комунального господарства Луцької міської ради за реєстраційним номером у базі даних 43360 (вх. № 1724-ПДД/1 від 03.09.2020) та лист від 23.10.2020 № 1807-ПДД/4 щодо надання державної допомоги комунальному підприємству «Луцькводоканал», яке подано за формою, що передбачена додатком 1 до Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Комітету від 03.03.2016 № 2-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 04.04.2016 за № 501/28631, зі змінами, затвердженими розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13.09.2018 № 18-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27.11.2018 за № 1337/32789,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ДЕРЖАВНУ ПІДТРИМКУ

- (1) Листом за реєстраційним номером у базі даних 43360 (вх. № 1724-ПДД/1 від 03.09.2020) відповідно до статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) Департаментом житлово-комунального господарства Луцької міської ради подано повідомлення про нову індивідуальну державну допомогу (далі – Повідомлення).
- (2) Листом Антимонопольного комітету України від 17.09.2020 № 500-29/05-12700 Повідомлення залишено без руху й надано тридцятиденний строк для надання додаткової інформації.
- (3) Листом від 23.10.2020 № 1807-ПДД/4 (далі – Лист) Департаментом житлово-комунального господарства Луцької міської ради відповідно до пункту 2 розділу 9 Закону надано запитувану інформацію.
- (4) Повідомлення було прийнято до розгляду 23.10.2020.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (5) Департамент житлово-комунального господарства Луцької міської ради (далі – Надавач) (43016, м. Луцьк, вул. Богдана Хмельницького, 40а, ідентифікаційний код юридичної особи 34572192).

2.2. Отримувач підтримки

- (6) Комунальне підприємство «Луцькводоканал» (далі – Отримувач, КП «Луцькводоканал», Підприємство) (43010, м. Луцьк, вул. Дубнівська, 26, ідентифікаційний код юридичної особи 03339489).
- (7) Відповідно до пункту 1.1 Статуту КП «Луцькводоканал», затвердженого рішенням Луцької міської ради від 27.11.2019 № 66/70 (далі – Статут), Підприємство засноване на комунальній власності територіальної громади міста Луцька. Засновником (власником) Підприємства є територіальна громада міста Луцька в особі Луцької міської ради.

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (8) Створення умов, що сприятимуть сталому функціонуванню підприємства, обмеження шкідливого впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я людини, розширення та модернізація діючих потужностей підприємства, зменшення втрат води в мережах, покращення якості обслуговування населення.
- (9) Цілю підтримки є сприяння суб'єктам господарювання в окремих економічних сферах (зонах) за умови, що це не суперечить міжнародним договорам України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

2.4. Очікуваний результат

- (10) Реалізація комплексу заходів щодо забезпечення безперебійного та цілодобового надання послуг водопостачання та водовідведення для населення міста.

2.5. Форма підтримки

- (11) Субсидія.

2.6. Обсяг підтримки

- (12) Загальний обсяг – 102 815 000 грн.

2.7. Підстава для надання підтримки

- (13) Проєкт Програми підтримки комунального підприємства «Луцькводоканал» на 2021 рік (далі – Програма), затверджений рішенням виконавчого комітету Луцької міської ради від 23.07.2020 № 365-1.

2.8. Тривалість підтримки

- (14) З 01.01.2021 по 31.12.2021.

2.9. Інформація щодо умов надання державної підтримки

(15) Відповідно до статті 13 Закону України «Про питну воду, водопостачання та водовідведення» до повноважень органів місцевого самоврядування у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення належать, зокрема: затвердження та реалізація місцевих програм у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення, участь у розробленні та реалізації відповідних державних і місцевих програм, погодження інвестиційних програм стосовно об'єктів водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності, вирішення інших питань у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення відповідно до законів України.

(16) Державна підтримка КП «Луцькводоканал» надається з метою забезпечення належного виконання функцій природної монополії – надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення для мешканців міста Луцька та прилеглих селищ.

Основними критеріями вибору саме цього отримувача державної допомоги – КП «Луцькводоканал» було таке:

- у Підприємства немає конкурентів у межах м. Луцька та сіл Прилуцьке, Рованці, Боратин, Великий Омеляник, Жидичин, Підгайці, Липини, Липняни, Крупа, Лище, Зміїнець, Тарасове, Голишів, Новостав, Струмівка, система водопостачання та водовідведення є єдиною в межах зазначених населених пунктів;
- обсяг приватного фінансування у сферу водопостачання є незначним, будівництво альтернативної системи водопостачання є технічно неможливим;
- КП «Луцькводоканал» – це єдиний майновий комплекс, який забезпечує виконання функцій природної монополії, не призначений для отримання переваг певними суб'єктами господарювання, створює користь для суспільства в цілому, оскільки система централізованого водопостачання не є привабливою для приватного інвестування через значну затратність її експлуатації, водночас постачання питної води населенню є необхідним для забезпечення питних, фізіологічних, санітарно-гігієнічних та побутових потреб.

(17) Основними проблемами, на розв'язання яких спрямована Програма, є:

- моніторинг подачі та споживання питної води;
- зменшення заборгованості за спожиту електричну енергію;
- покращення екологічної ситуації в басейні річки Стир;
- економія природних, матеріальних та енергетичних ресурсів;
- реалізація проєкту Північної Екологічної Фінансової Корпорації (далі – НЕФКО) «Модернізація та реконструкція систем водопостачання і водовідведення у місті Луцьк» шляхом співпраці з НЕФКО;
- реалізація проєкту «Комплексна модернізація систем водопостачання та водовідведення в місті Луцьк» шляхом співпраці з Європейським інвестиційним банком (далі – ЄІБ).

(18) Напрями діяльності та заходи витрат відповідно до Програми:

Напрямок діяльності	Перелік заходів Програми	Сума в тис. грн	Очікуваний результат
1	2	3	4

1	2	3	4
Моніторинг функціонування та забезпечення сталої роботи системи водопостачання та водовідведення	1. Відновлення потужностей Дубнівського, Гнідавського та Омелянівського водозаборів	2 500,0	Відновлення потужностей Дубнівського, Гнідавського та Омелянівського водозаборів, зниженої внаслідок тривалої, інтенсивної експлуатації
	2. Придбання та встановлення люків	200,0	Забезпечення безпечної експлуатації дорожньої інфраструктури
	3. Придбання пожежних гідрантів	150,0	Забезпечення пожежної безпеки в місті Луцьку
	4. Погашення заборгованості за спожиту електричну енергію за 2019 р.	4 500,0	Стале функціонування підприємства
	5. Благоустрій проїжджих частин доріг після усунення аварійних ситуацій на мережах	600,0	Забезпечення безпечної експлуатації дорожньої інфраструктури
	6. Автоматизація процесів управління обладнанням	1 000,0	Економія природних, матеріальних та енергетичних ресурсів
	7. Капітальний ремонт мереж водопостачання та запірно-регулювальної арматури	2 500,0	Зменшення кількості поривів водопроводу і, як наслідок, зменшення втрат води
	8. Придбання гідроізолюючих матеріалів	1 000,0	Оперативна ліквідація поривів водопроводу і, як наслідок, зменшення втрат води
	9. Надання поворотної фінансової допомоги для оплати електричної енергії	5 000,0	Стале функціонування підприємства
Залучення та супровід інвестиційних коштів	1. Співфінансування проекту Північної Екологічної Фінансової Корпорації (НЕФКО) «Модернізація та реконструкція систем водопостачання і водовідведення в м. Луцьку»	5 400,0	Своєчасне та в повному обсязі виконання зобов'язань перед НЕФКО

1	2	3	4
	2. Фінансування проекту Північної Екологічної Фінансової Корпорації (НЕФКО) «Модернізація та реконструкція систем водопостачання і водовідведення в м. Луцьку	48 000,0	Забезпечення проведення модернізації та реконструкції систем водопостачання і водовідведення у м. Луцьку
	3. Співфінансування проекту Європейського інвестиційного банку (ЄІБ) «Модернізація систем водопостачання та водовідведення в м. Луцьку»	18 200,0	Забезпечення здійснення комплексної модернізації систем водопостачання та водовідведення в м. Луцьку
Покращення якісних показників стічних вод	1. Будівництво КНС для перекачування промивних вод Дубнівського водозабору	11 665,0	Забезпечення належного санітарно-екологічного стану в місті Луцьку, унеможливлення потрапляння неочищених промивних вод у русло р. Стир
	2. Встановлення системи озонування повітря на КНС № 1	600,0	Мінімізація неприємних запахів у межах санітарних зон КНС
	3. Капітальний ремонт мереж водовідведення	1 500,0	Зменшення кількості витоків і, як наслідок, зменшення забруднення ґрунту
Всього: 102 815,0 тис. грн			

(19) Фінансування КП «Луцькводоканал» здійснюватиметься в межах бюджетних асигнувань та відповідно до проекту Програми фінансування відбуватиметься шляхом перерахування коштів на рахунок державної казначейської служби на підставі укладених договорів про виконання робіт, актів прийому-передачі виконаних робіт, накладних на придбання устаткування, обладнання тощо, в результаті здійснення КП «Луцькводоканал» закупівлі товарів, робіт, послуг згідно із Законом України «Про публічні закупівлі».

(20) КП «Луцькводоканал» є учасником Програми «Розвиток муніципальної інфраструктури України» в секторі водопостачання та водовідведення, яка фінансується за рахунок кредиту Європейського інвестиційного банку. У 2021 році Підприємство планує розпочати реалізацію Проекту «Модернізація системи водопостачання та водовідведення у м. Луцьку». Цей Проект передбачає співфінансування з бюджету міста в розмірі 20 % суми запозичення. Відповідно до розробленого техніко-економічного обґрунтування реалізація Проекту розбита на 5 років. У Програмі підтримки КП «Луцькводоканал» на 2021 рік зазначена сума співфінансування першого року реалізації Проекту.

- (21) Міністерство фінансів України своїм наказом від 06 листопада 2020 року № 681 «Про погодження Обсягу та умов здійснення місцевого запозичення Луцькою міською радою у 2020 році» погодило отримання кредиту від НЕФКО для фінансування впровадження заходів інвестиційного проєкту «Підвищення енергоефективності та надійності системи водопостачання та водовідведення міста Луцька».
- (22) Виконавцем послуг із централізованого водопостачання та водовідведення в місті Луцьк є КП «Луцькводоканал» на підставі постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП) № 397 від 28.03.2017 «Про переоформлення ліцензії на централізоване водопостачання та водовідведення, виданої КП «Луцькводоканал».
- (23) КП «Луцькводоканал» є єдиним виконавцем послуг із централізованого водопостачання та водовідведення та включене до Зведеного переліку природних монополій, розміщеного на сайті Антимонопольного комітету України станом на жовтень 2020 року за № 145.
- (24) Кошти місцевого бюджету будуть використані виключно на реалізацію Програми підтримки КП «Луцькводоканал».
- (25) Перелік заходів Програми підтримки КП «Луцькводоканал» на 2021 рік передбачає закупівлю товарів, які будуть використовуватись для створення умов, що сприятимуть сталому функціонуванню підприємства при наданні послуг централізованого водопостачання та водовідведення, обмеження шкідливого впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я людини, розширення і модернізацію діючих потужностей, покращення якості обслуговування споживачів.
- (26) Закупівлю товарів, матеріалів, інвентарю, техніки, на які виділятиметься державна підтримка, буде здійснювати КП «Луцькводоканал» відповідно до вимог Бюджетного кодексу України та Закону України «Про публічні закупівлі».
- (27) Роботи з реалізації Програми будуть виконувати працівники КП «Луцькводоканал» та залучені підрядні організації. Залучення підрядних організацій для виконання робіт / послуг буде здійснюватись відповідно до норм Закону України «Про публічні закупівлі». Фінансування залученим підрядним організаціям (які буде визначено відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі») буде перераховано в повному обсязі (пропорційно виконаним ними роботам) у межах виділених бюджетних коштів.
- (28) Залучення підрядних організацій заплановано для виконання таких заходів Програми:
- відновлення потужностей Дубнівського, Гнідавського та Омелянівського водозаборів;
 - автоматизація процесів управління обладнання;
 - капітальний ремонт мереж водопостачання та запірно-регулювальної арматури;
 - будівництво каналізаційної насосної станції для перекачування промивних вод Дубнівського водозабору;
 - встановлення системи озонування повітря на каналізаційній насосній станції № 1;
 - капітальний ремонт мереж водовідведення.
- (29) КП «Луцькводоканал» здійснює надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення відповідно до тарифів, затверджених постановою НКРЕКП від 16.06.2016 № 1141. У структурі чинних тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення, затверджених для КП «Луцькводоканал», не передбачено отримання прибутку від надання послуг, що, за інформацією Надавача, позбавляє Підприємство

можливості здійснити заходи, передбачені в Програмі, за власні кошти, тобто без залучення місцевих ресурсів. Крім того, враховуючи співвідношення обсягу послуг централізованого водопостачання та водовідведення із загальним обсягом послуг – 99,6 %, у Підприємства відсутня можливість накопичити значні кошти для виконання заходів, передбачених у Програмі, за рахунок надання інших послуг.

- (30) У Листі Надавач зазначає, що за результатами аналізу інформації щодо обсягів надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення та оплати споживачами наданих послуг у 2019 році (нараховано / оплачено), у Підприємства утворилась заборгованість за спожиту електричну енергію. Згідно з довідкою КП «Луцькводоканал», у 2019 році споживачам було надано послуг у загальному обсязі на 156 448 тис. грн, тоді як оплачено 151 981 тис. грн. У свою чергу, Порядком при формуванні тарифів на новий період не передбачається право на погашення будь-якої кредиторської заборгованості, у т. ч. заборгованості, що утворилась у попередні періоди при наданні послуг водопостачання та водовідведення. Відповідно внаслідок заборгованості споживачів за надані послуги та відсутності вільних обігових коштів Підприємство потребує державної підтримки для надання послуг у частині оплати заборгованості за електричну енергію, що утворилась у 2019 році.
- (31) КП «Луцькводоканал» здійснює закупівлю електричної енергії згідно з Договором про постачання електричної енергії від 20.10.2019 № 1, укладеним із Дочірнім підприємством «ЕВОДА Трейд». Згідно з договором КП «Луцькводоканал» здійснювало авансову оплату за постачання електричної енергії (60 % вартості електричної енергії, що повинна бути поставлена в наступному розрахунковому місяці). Водночас НКРЕКП, при затвердженні чинних тарифів на послуги водопостачання та водовідведення не передбачила у структурі тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення обігових коштів для здійснення авансових платежів за електричну енергію в розмірі, не більше 1 % від повної планованої собівартості.
- (32) При визначенні розміру допомоги (орієнтовного обсягу фінансування) щодо кожного заходу Програми підтримки здійснювався аналіз типових витрат, які можуть бути понесені суб'єктами господарювання, які змогли б надавати такі послуги.
- (33) Надавачем надано копію витягу з наказу КП «Луцькводоканал» від 26.12.2018 № 150/3-05 «Про облікову політику КП «Луцькводоканал» та організацію бухгалтерського і податкового обліку». Додатками 14 та 15 до наказу про облікову політику передбачено ведення окремого обліку доходів та витрат за окремими видами діяльності. Разом із тим на Підприємстві витрати на оплату праці розподіляються за різними кореспондуючими рахунками – від надання основної діяльності, від надання інших платних послуг. При укладенні договорів Підприємством на закупівлю товарів / послуг, джерелом розрахунків яких є повністю або частково кошти місцевого бюджету, зазначаються окремо умови розрахунків. Крім того, зазначені договори реєструються в обов'язковому порядку в Головному управлінні Державної казначейської служби України у Волинській області.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

3.1. Ознаки державної допомоги

- (34) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів

господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

(35) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:

- а) підтримка надається суб'єкту господарювання;
- б) державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
- в) підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
- г) підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

(36) Згідно з частиною першою статті 3 Закону дія цього Закону поширюється на будь-яку підтримку суб'єктів господарювання надавачами державної допомоги за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів для виробництва товарів або провадження окремих видів господарської діяльності.

(37) Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».

3.2. Сфера природної монополії

(38) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» водопровідна мережа - система трубопроводів, відповідних споруд та устаткування для розподілу і подачі питної води споживачам.

(39) Централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.

(40) Система питного водопостачання - сукупність технічних засобів, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої), для централізованого та нецентралізованого питного водопостачання.

(41) Система централізованого водовідведення - сукупність технічних засобів, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої), для централізованого відведення та очищення стічних вод, що пов'язані єдиним технологічним процесом.

(42) Централізоване водовідведення - господарська діяльність із відведення та очищення стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.

(43) Згідно з частиною першою статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

- (44) Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» централізоване водопостачання та водовідведення належить до сфери регулювання цього Закону.
- (45) Згідно зі статтею 8 Закону України «Про природні монополії» до предмета державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій належать ціни (тарифи) на товари, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.
- (46) Відповідно до статті 13 Закону України «Про питну воду, водопостачання та водовідведення» до повноважень органів місцевого самоврядування у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення належать, зокрема: затвердження та реалізація місцевих програм у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення, участь у розробленні та реалізації відповідних державних і місцевих програм, погодження інвестиційних програм стосовно об'єктів водопостачання та водовідведення, що перебувають у комунальній власності, вирішення інших питань у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення відповідно до законів України.
- (47) У первинному та вторинному законодавстві Європейського Союзу поняття «природна монополія» відсутнє. Натомість існує положення, що стосується законної монополії, яке означає наявність спеціальних та виключних прав, які держава може призначити підприємствам (як правило державним) з метою забезпечення виконання публічних обов'язків. Так, відповідно до статті 106 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – ДФЄС), держава може зобов'язати певного суб'єкта господарювання бути оператором, що надає послуги загального економічного інтересу (далі – ПЗЕІ). У такому випадку суб'єкти господарювання, що надають ПЗЕІ, або ті, що мають характер прибуткової монополії, підпадають під дію правил конкуренції тільки в тій мірі, в якій це не перешкоджає виконанню дорученого їм спеціального завдання.
- (48) Законна монополія існує тоді, коли надання такої послуги на законодавчому рівні або регулюючими заходами покладено на ексклюзивного надавача, з явною заборобою будь-яким іншим підприємствам надавати таку послугу (навіть не задовольняти можливий попит певних груп покупців). Проте сам факт надання публічних послуг конкретним підприємством не означає, що таке підприємство користується законною монополією.
- (49) За загальним правилом, надання послуг законною монополією виключає будь-яке спотворення конкуренції, однак є умови, що мають бути кумулятивно виконані. Ці умови встановлені пунктом 188 Повідомлення Комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107(1) ДФЄС, яке надає пояснення ключових концепцій, пов'язаних із поняттям державної допомоги, щоб полегшити та підвищити прозорість і послідовність застосування цього поняття на території Союзу, а саме:
- послуга має бути предметом законної монополії;
 - законна монополія не лише виключає можливість конкуренції на ринку, а й передбачає наявність ексклюзивного надавача відповідної послуги на такому ринку;
 - відповідна послуга не конкурує з іншими послугами;
 - якщо надавач відповідної послуги здійснює діяльність на іншому ринку (за географічним розташуванням чи продукцією), відкритому для конкуренції, можливість здійснення перехресного субсидіювання має бути виключена. Для цього необхідно вести окремі розрахунки, належним чином розподіляти доходи й витрати та запобігати використанню державного фінансування некомерційної діяльності для перехресного субсидіювання комерційної діяльності.

(50) Обов'язок запобігання фінансуванню комерційної діяльності внаслідок перехресного субсидіювання регламентовано міжнародними зобов'язаннями, передбаченими Угодою. Відповідно до статті 263 (4) Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони протягом п'яти років із дати набрання чинності Угодою (тобто до 2022 року) мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є уповноваженим на надання ПЗЕІ, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг у будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:

- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або всіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншої сторони, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
- повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку – обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.

(51) Враховуючи те, що суб'єкт природної монополії може здійснювати й іншу комерційну діяльність, не пов'язану з виконанням функцій природної монополії, мають бути окремі бухгалтерські рахунки для запобігання перехресному субсидіюванню.

(52) Відповідно до статті 10 Закону України «Про природні монополії» суб'єкти природних монополій зобов'язані, зокрема, вести окремий бухгалтерський облік за кожним видом діяльності, що підлягає ліцензуванню.

4. ВИЗНАЧЕННЯ НАЛЕЖНОСТІ ЗАХОДУ ПІДТРИМКИ ДО ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

4.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

(53) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.

(54) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

- (55) Відповідно до статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавцем комунальних послуг з централізованого водовідведення є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водовідведення.
- (56) Виконавцем послуг із централізованого водопостачання та водовідведення в місті Луцьк є КП «Луцькводоканал» на підставі постанови НКРЕКП № 397 від 28.03.2017 «Про переоформлення ліцензії на централізоване водопостачання та водовідведення, виданої КП «Луцькводоканал».
- (57) КП «Луцькводоканал» є єдиним виконавцем послуг із централізованого водопостачання та водовідведення та включене до Зведеного переліку природних монополій, розміщеного на сайті Антимонопольного комітету України станом на жовтень 2020 року, за № 145.
- (58) Отже, за наведених умов КП «Луцькводоканал» є **суб'єктом господарювання** у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

4.2. Надання підтримки за рахунок місцевих ресурсів

- (59) Пунктом 4 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» встановлено, що місцеві ресурси – рухоме і нерухоме майно, кошти місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, об'єкти їх спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад, майно, що належить Автономній Республіці Крим, управління яким здійснює Рада міністрів Автономної Республіки Крим.
- (60) Відповідно до інформації, наданої в Повідомленні, джерелом фінансування КП «Луцькводоканал» є кошти місцевого бюджету Луцької міської територіальної громади.
- (61) Отже, фінансова підтримка КП «Луцькводоканал» здійснюється за рахунок **місцевих ресурсів** у розумінні Закону.

4.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (62) Відповідно до статті 264 Угоди сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 далі – ДФЄС, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (63) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. При цьому будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги відповідному суб'єкту господарювання (пункт 69 зазначеного Повідомлення).
- (64) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС, якщо операція проводилася із застосуванням

процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.

- (65) При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, недискримінаційною.
- (66) За інформацією Надавача, конкурсний відбір не проводився.
- (67) Оскільки КП «Луцькводоканал» не було обрано на умовах конкурентної процедури, не можна стверджувати, що надана Отримувачу економічна вигода у вигляді покриття витрат на здійснення діяльності була б доступною для нього за звичайних ринкових умов без втручання держави.
- (68) Отже, фінансова підтримка **створює переваги**, звільнивши КП «Луцькводоканал» від витрат, яких в іншому випадку йому довелося б зазнати в ході поточної господарської діяльності, тобто без втручання держави.
- (69) Відповідно до інформації Надавача закупівлю предметів, матеріалів, інвентарю, на які виділятиметься державна підтримка, буде здійснювати Отримувач відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі» з використанням електронної системи закупівель «ProZorro».
- (70) Разом із тим Надавачем обгрунтовано, що державна підтримка на закупівлю необхідних для виконання заходів Програми предметів, матеріалів та інвентарю, визначена на мінімально можливому рівні, тобто за звичайних ринкових умов, з огляду на те, що для їх закупівлі буде проведено процедуру торгів, яка є конкурентною (усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, можуть взяти участь у процесі), прозорою (усі зацікавлені учасники мають право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів), недискримінаційною (у випадку наявності підстав вважати її дискримінаційною кожен учасник має право подати скаргу до органу оскарження з метою захисту своїх прав та охоронюваних законом інтересів), що, у свою чергу, **виключає створення переваг** для виробництва тих видів товарів (техніки та інвентарю), які будуть закуповуватись через систему «ProZorro».

4.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (71) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Ринок, у свою чергу, є сферою обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.
- (72) Під господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу України розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (73) Отже, для того щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), допомога суб'єктові господарювання повинна

стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.

- (74) Відповідно до статті 6 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» до принципів державної політики у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення належить, зокрема, гарантоване першочергове забезпечення питною водою населення для забезпечення питних, фізіологічних, санітарно-гігієнічних та побутових потреб.
- (75) Сфера природної монополії передбачає відсутність конкуренції на відповідному ринку внаслідок технологічних особливостей виробництва.
- (76) На ринку надання послуг із водопостачання та водовідведення в місті Луцьку у КП «Луцькводоканал» відсутні конкуренти. КП «Луцькводоканал» є єдиним виконавцем послуг із централізованого водопостачання та водовідведення та включене до Зведеного переліку природних монополій, розміщеного на сайті Антимонопольного комітету України станом на жовтень 2020 року за № 145.
- (77) Надавач зазначає, що співвідношення обсягу послуг централізованого водопостачання та водовідведення із загальним обсягом послуг становить 99,6 %.
- (78) З огляду на зазначене, надання державної підтримки КП «Луцькводоканал» як суб'єкту природної монополії **не загрожуватиме спотворенням економічної конкуренції.**

4.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

- (79) Враховуючи наведене, підтримка (фінансування), яку надає Департамент житлово-комунального господарства Луцької міської ради КП «Луцькводоканал» у формі субсидії на реалізацію комплексу заходів щодо безперебійного надання послуг водопостачання та водовідведення на період з 01.01.2021 по 31.12.2021 обсягом 102 815 000 грн, не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕННЯ

- (80) Виконавцем послуг із централізованого водопостачання та водовідведення в місті Луцьк є КП «Луцькводоканал» на підставі постанови НКРЕКП № 397 від 28.03.2017 «Про переоформлення ліцензії на централізоване водопостачання та водовідведення, виданої КП «Луцькводоканал».
- (81) Підприємство **займає монопольне становище та його внесено до зведеного переліку суб'єктів природних монополій** із централізованого водопостачання та водовідведення за номером 145.
- (82) КП «Луцькводоканал» здійснює свою діяльність за допомогою об'єктів централізованого водопостачання та водовідведення, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва і транспортування питної води.
- (83) Відповідно до статті 6 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» до принципів державної політики у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення належить, зокрема, гарантоване першочергове

забезпечення питною водою населення для забезпечення питних, фізіологічних, санітарно-гігієнічних та побутових потреб.

- (84) Державна підтримка КП «Луцькводоканал» надається з метою забезпечення належного виконання функції природної монополії – надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення для мешканців міста Луцька та прилеглих селищ.
- (85) Відповідно до Повідомлення, державна підтримка сприятиме сталому функціонуванню підприємства, обмеженню шкідливого впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я людини, розширенню та модернізації діючих потужностей підприємства, зменшенню втрат води в мережах, покращенню якості обслуговування населення.
- (86) Кошти місцевого бюджету будуть використані виключно на реалізацію Програми підтримки КП «Луцькводоканал».
- (87) Закупівлю товарів, матеріалів, інвентарю, техніки, на які виділятиметься державна підтримка, КП «Луцькводоканал» буде здійснювати відповідно до вимог Бюджетного кодексу України та Закону України «Про публічні закупівлі».
- (88) Ведення бухгалтерського обліку КП «Луцькводоканал» здійснюється окремо за кожним видом діяльності у сфері централізованого водопостачання та водовідведення та за кожним іншим видом діяльності.
- (89) Сфера природної монополії передбачає відсутність конкуренції на відповідному ринку внаслідок технологічних особливостей виробництва. Однією з умов, за якої державна підтримка буде державною допомогою, – підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.
- (90) На ринку надання послуг із водопостачання та водовідведення в місті Луцьку у КП «Луцькводоканал» відсутні конкуренти.
- (91) З огляду на зазначене, надання державної підтримки КП «Луцькводоканал» як суб'єкту природної монополії не загрожуватиме спотворенням економічної конкуренції, а отже, не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».
- (92) Враховуючи наведене, підтримка (фінансування), яку надаватиме Департамент житлово-комунального господарства Луцької міської ради КП «Луцькводоканал» у формі субсидії на реалізацію комплексу заходів щодо безперебійного надання послуг водопостачання та водовідведення на період з 01.01.2021 по 31.12.2021 обсягом 102 815 000 грн, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».
- (93) Разом із тим слід зазначити, що:
 - державна підтримка КП «Луцькводоканал» повинна спрямовуватися виключно на покриття витрат, передбачених Програмою підтримки комунального підприємства «Луцькводоканал» на 2021 рік, та які є безкоштовними для населення міста, та в жодному разі не повинна покривати витрати на інші види діяльності, у тому числі на платній основі для населення;
 - КП «Луцькводоканал» повинно проводити конкурсні торги через систему «ProZorro» відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» з метою закупівлі товарів, на які виділяється державна підтримка, та з метою залучення підрядних організацій для здійснення заходів, передбачених Програмою;

- протягом всього строку надання державної підтримки Надавач має здійснювати контроль за веденням окремого бухгалтерського обліку Отримувачем за кожним видом діяльності таким чином, щоб забезпечити належний розподіл доходів і витрат на надання послуг, на які спрямовується державна підтримка, і на надання інших послуг.

(94) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки використовуються виключно для цілей застосування положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04.03.2017 № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.04.2016 за № 501/28631 (із змінами, внесеними розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13.09.2018 № 18-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27.11.2018 за № 1337/32789), на підставі інформації, наданої Департаментом житлово-комунального господарства Луцької міської ради, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Визнати, що підтримка (фінансування), яку надаватиме Департамент житлово-комунального господарства Луцької міської ради комунальному підприємству «Луцькводоканал» на підставі проєкту Програми підтримки комунального підприємства «Луцькводоканал» на 2021 рік, затвердженого рішенням виконавчого комітету Луцької міської ради від 23.07.2020 № 365-1, у формі субсидії на реалізацію комплексу заходів щодо безперебійного надання послуг водопостачання та водовідведення на період з 01.01.2021 по 31.12.2021 обсягом 102 815 000 (сто два мільйони вісімсот п'ятнадцять тисяч) гривень, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА